

POTOPA

Napsal: HENRYK SIENKIEWICZ Volký historický román.

— Kdo je tu spikleneck? Vojsko nebo hetman, který se proti vlastnímu pánu spiknul? — zeptal se Zágloba.

— Bůh to rozsoudí. Počkejte! Nový lomoz tam nastává. Část dragounů Charlampových stanula při Uhřích. Vesměs dobrá kšeh. ta v tom regimentu slouží. Slyšáte, jak křičí!

— Plukovníky! Plukovníky! — volaly hrozivé hlasy z nádvoří.

— Pane Michale! Pro rány boží, zavolej na ně, aby poslali pro tvůj prapor, pro husary a pro jezdecké obrněné.

— Ticho, pane!

Zágloba sám počal křičeti: — Pošlete pro ostatní polské prapory. Na strom se zraďte.

— Ticho, pane!

Náhle, nikoli na nádvoří, ale v pozadí zámeckém zaduněla krátká salva z mušket...

— Ježíši Maria! vykřikl Volodyjovskij.

— Pane Michale, co je to?

— Dle všeho zastřelili asi Stachoviče a dva důstojníky, kteří šli ke knížeti jako deputace — pravil v horečném rozehvěvání Volodyjovskij. Nemůže být jinak.

— Pro rány boží! Žádné mírnosti tedy nelze se nadíti.

Rachot výstřelů ohlušil další rozmluvu. Pan Michal chopil se křečovitě míže a přitiskl k ní čelo. Chvilu nemohl se něčeho dopatřit, kromě nohou škotských pěšáků, postavených těsně za oknem. Salvy z mušket byly stále častější, konečně se ozvala i děla. Náraz koule o stěnu nad skleněným bylo dobře slyšeti, jako prudké krupobíjí. Zámek třásl se v základech.

— Michale, seskoč, zahyneš tam! zvolal Jan.

— Nikoli, koule jdou výš a koule z děl dopadají na opačnou stranu. Za žádnou cenu nyní neseškočím.

A pan Volodyjovskij uchovil ještě pevněji míž, vsunul se celý do okenního výklenku, a už nepotřeboval ramen Skřetuského jako podporu. Ve sklepení se zatemnilo, neboť okno bylo neveliké, a pan Michal, jakkoli byl postavy malé, vyplnil je téměř úplně; ale soudruzi jeho zůstali stále těsně pod ním, aby každou minutu měli nové zprávy z bojště.

— Nyní vidím! řekl pan Michal. Uhři opět se o stěnu a odtamtud střelí. Báť jsem se, aby nezašli do kouta, tam by je děla ihned zničila. Dobří vojáci! — Jako že mi je Bůh milý. Bez důstojníků vědí, co mají dělati. Znovu dým. Nevědím nic.

Výstřel počaly slábnouti.

— Bože milosrdný! neodkládej trest! zvolal Zágloba.

— Co se děje, Michale? zeptal se Skřetuskij.

— Škotové postupují k útoku.

— Hrom do toho bít, že my zde musíme sedět, zvolal Stanislav.

— Již se srazil. Halapartnici. Uhři na ně se šavlemi! Ach, Bože, že je nemůžete viděti! To jsou vojáci! A spolu se bít místo s nepřitelem!

— Uhři vítězí! Škotové na levé straně couvají! Jako že Boha miluji! Dragouni Mielešského přecházejí na jejich stranu... Škotové jsou ve dvou ohnisk. Korf už nemůže střeliti z děl, protože by Škoty hubil. Vidím také Ganchoffovy stejnokroje mezi Uhry. Znovu útokem na bránu. Čtělí se dostati odtud. Ženou se jako bouře. Všecko lámou!

— Jakže! Co to? Byl bych raději, kdyby zámek dobyli — zvolal Zágloba.

— Aeh, ne! Zitra se navrátí s prapory Mírského a Stankieviče! Hoj! Charlamp padl!... Ne... Vstává, je toliko raněn... Jsou už u brány... Co se děje? Což škotská stráž při bráně k Uhrům přela? — Brána se otvírá... Prach se valí a tě brány. Kmitie vidím! Kmitie! Kmitie padl s jízdu sem!

— Na čí straně je? Na čí straně, než křičel Zágloba.

Chvilu pan Michal neodpovídal, ale za malou chvíli hluk, třesk zbraní a křik se ozvaly dvojnásobnou silou.

— Již je po nich! vykřikl pronikavě Volodyjovskij.

— Po kom? Po kom?

— Po Uhřích! Jistě je rozbita, tápne po nich, doráž! Jistě je v

Kmitieových rukou! Konec! Konec!...
 To řka sesunul se pan Michal z výklenku okenního a padl Janu Skřetuskému na ramena.
 — Bítte mne! volal — bítte mne, neboť já jsem měl člověka toho pod šavlí a živého jsem ho pustil. A já jsem mu dovezl list s vyzváním, aby prapor sestavil. Jen mou pomocí prapor zřídil, jímž teď proti vlastní bude bojovat. Věděl, koho verbuje; psiny, šibeničníky, zbojníky, lotry také, jako je sám. Kéž bych se s ním ještě jednou na šavli setkal. Bože, prodluž mi život, abych potrestal toho zrádce; neboť přísahám, po druhé že živ z rukou svých nevyjde.
 Zatím bylo slyšeti stále ještě křik, dusot kopyt a salvy výstřelů zněly ještě plnou silou; ale ustavičně slábnuly, a za hodinu zavládlo ticho na kejtdanském zámku, přerušované toliko odměřenými kroky patrol škotských a polských.
 — Pane Michale! Pohleď ještě ven, co se stalo? prosil Zágloba.
 — Nač? odpověděl malý rytíř. Kdo je voják, ten uhadne, co se stalo. Ostatně viděl jsem je rozbité... Kmitie zde triumfuje!
 — Bodejž ho komi čtvrtili, lotra, pekelníka. Bodejž mu přišlo, aby v harem u Tatarů hlídal.
 II.
 Pan Michal měl pravdu! Kmitie triumfoval. Uhři a část dragounů Mielešského a Charlamp, jež se s nimi stoučela, mrtvolami hustě pokrývali nádvoří. Sotva několik se jich vymklo a rozprášlo se po okolí zámku a města, a jízda je stíhala. Muži byli lapeni, jini se nezastavili, až teprve v táboře Pavla Sapiehy, vojvody vitezského, jenž donesl první strašnou zprávu o zradě velkého hetmana, o přejití jeho ke Švédům, o uvěznění plukovníků a o odporu praporů polských.
 Zatím Kmitie, všecok krví zbrocen a pokryt prachem, stánil s uherským praporem v ruce před Radzivillem, kterýž ho přijal s otevřenou náručí. Ale pana Ondřeje vítězství neopojilo. Naopak, byl zamračený a zlostný, jakoby byl proti srdeci jednal.
 — Vaše knížecí milost — řekl — nechej slyšeti pochvaly, a stokrát raději bych bojoval s nepřitelem vlastní než s vojáky, kteří by jí mohli prospěti. Člověku se zdá, jakoby byl sám sobě žilou pustil.
 — A čí je to vina — ne-li těch spiklenecků? odvětil kníže. Byl bych je raději pod Vilno vedl — chtěl jsem tak učinit. Oni raději proti vřelosti své povstali. Co se stalo, nedá se odčinit. Bylo a bude třeba dáti příklad.
 — Co hodlá vaše knížecí milost učiniti se zajatci?
 — Každému desátému kulku do hlavy. Zbytek smíšiti s různými pluky. Pojedeš dnes k praporům Mírského a Stankieviče a dovezeš jim můj rozkaz, aby byli k pochodu připraveni. Činím té regimentům nad téma dvěma prapory i nad praporem Volodyjovského. Náčelníci jsou ti podřízení a ve všem tebe musí býti poslušni. — Čtěl jsem zprvu vyslati Charlampu, ale ten není k ničemu. Rozmyslil jsem se.
 — A pro případ odporu? V pluku Volodyjovského jsou laudaví lidé, kteří mne ukrutně nenávidí.
 — Ohlásí, že Mírskij, Stankievič a Volodyjovskij budou hned zastřeleni.
 — Tedy oni se vřhnou na Kejtdany, aby je vyvobodili. U Mírského vesměs vzácná šlechtic slouží.
 — Vezmeš s sebou regiment pěchoty škotské a regiment německé. Nejprve je obklopíš a pak jim ohlásíš rozkaz.
 — Podle vůle vaší knížecí milosti.
 Radzivil opět dlaně o kolena a zamyslíl se.
 — Mírského a Stankieviče s chutí bych zastřelil, kdyby nebylo toho, že netoliko ve svých praporech, ale v celém vojsku, ba v celé vlasti velké vážnosti požívají. Bojím se vřavy a zjevné vapoury, ježž příklad jme právě před očima měli. Na štěstí, díky tobě, dostali dobré naučení a dvakrát si rozmyslí každý prapor, než se proti nám vzhopí. Třeba jen rychle

jednati, aby nespokojenej nepřelí k vojvodovi vitezskému.
 — Vaše knížecí milost mluvila toliko o Mírském a o Stankieviči, a nezmiňovala se o Volodyjovském a o Oskierkovi.
 — Oskierku musím také ušetřit, nebo je to člověk vzácný, široce spříbuzněný; ale Volodyjovskij je z Rusi a nemá tu nikoho, koho by se dovolával. Je to statečný rytíř, pravda, počítal jsem s ním... Tím háře, že jsem se sklamal. Kdyby děbel nebyl přinesl ty příbéličky, přátely jeho, snad bych byl jinak jednal, ale po tom, co se stalo, čeká ho kulka do hlavy jako oba Skřetuské i toho třetího býka, kterýž první počal křičeti: "zrádce! zrádce!"
 Pan Ondřej vzhopil se, jakoby byl dotknut žhavým železem.
 — Vaše knížecí milosti! Vojáci vypravují, že vám Volodyjovskij pod Cymbichovem život zachránil.
 — Vykonal svou povinnost, a za to jsem mu chtěl doživotně Dytké mě pustiti... Nyní mne zradil, a proto ho dám zastřelit.
 Kmitieovy oči se zjasnily, a chrčel se mu rozehvělo.
 — Vaše knížecí milosti! To nemůže být!
 — Jak to, — nemůže být? zeptal se Radzivil, stahuje zlověstně obočí.
 — Prosím vaší knížecí milost! řekl Kmitie vášnivě, aby Volodyjovskému ani vlas nebyl skriven. Vaše knížecí milost mi odpustí... prosím... Volodyjovskij mi nemusel dát list váš, neboť jeho prostřednictvím jste ho poslal a jeho na vůli jste dal, aby mi ho odvezl nebo ne. A on mi ho dal. Vyrval mne z propasti. Tak jsem přišel pod inkvizici vaší knížecí milosti... Neváhal mne zachrániti, jakkoli o tutéž pannu, jako já se ucházel... Jsem mu povinen vděčnosti, a přísahal jsem, že se mu odměním. Vaše knížecí milost učini to mně k vůli, aby ani jeho, ani nikoho z přátel jeho trest nezasílil. Vlas nemá jim spadnouti s hlavy, a Bůh ví, také nespadne, pokud jsem živ... Prosím vaší knížecí milost!
 Pan Ondřej prosil a ruce spínal, ale ve slovesh jeho ozval se přízvuk hněvu, hrozby a pobouření. Neskrtná jeho povaha nabývala vřebu. Stánu před Radzivillem s tváří podobnou rozdrážděnému dravému ptáku, s očima rozjiskřenými. Hetmanovi rovněž v tváři zuřila bouře. Před jeho železnou vůlí, před jeho despotismem ohýbalo se dosud vše na Litvě i na Rusi, nikdo se mu nesměl protivit, nikdo nesměl ho prositi o milost pro odsouzené, a nyní Kmitie prosil toliko zdánlivě, ve skutečnosti ukládá. A situace byla taková, že mu nebylo možno odopřati.
 Despota hned na počátku svého zrádného postupování poznal, že nejednou mu bude podléhati despotismu lidí a okolností, že bude odvislým od vlastních stranníků, že ten Kmitie, kterého chtěl proměnit ve věrného psa, bude spíše ohočeným vlkem, který podrážděn jsa, každou chvíli bude hotov zuby svými prokláti pánovu ruku.
 To vše pobuřovalo vřepnou krev radzivillovsou. Rozhodl se odopřati, neboť i vrozená strašná instivost doháněla ho k odporu.
 — Volodyjovskij i ti ostatní tři musí krkem zaplatit... řekl povýšeným hlasem.
 Leč to znamenalo nasypati prach do ohně.
 — Kdybych byl Uhry nepobil, neplatili by hrdlem — vykřikl Kmitie.
 — Jakže! Jiz mi vyčítáš své úsluhy? zeptal se hetman výhrůžně.
 — Vaše knížecí milost! — řekl Kmitie hlasem přerývaným rozčilením. Nevýčítám... Prosím... Ale to se nestane. Ti lidé jsou v celé Polsce proslaveni. Nechtějí ná! Nebudu Julašem Volodyjovskému. Půjdu za vaší knížecí milost třeba do ohně, ale neodpřete mi tu milost.
 — A jestli odepřu?
 — Tedy dej mne vaše knížecí

milost zastřeliti!... Nechej být živ!... Ať do mne hrom uhoří! Ať mne děbel za živa do pekel zanes! — Pamatuješ, nešťastníče, před kým mluvíš.
 — Nepřivádějte mne tedy k zoufalství.
 — K probám jsem ochoten ucho naklonit, hrozeb dbáti nemohu.
 — Já prosím...
 Pan Kmitie padl na kolena.
 — Dovolíš mi vaše knížecí milost, abych mohl srdcem a nikoli z donucení sloužiti, jinak zůlím! Radzivil neodpověděl. Kmitie klečel, bledost a temné ruměnce střídaly se jako blyštkavice po jeho tváři. Bylo patrné, že bude-li tento jeho stav jen ještě chvíli trvati, že strašným způsobem vybuchne.
 — Vstaň! řekl Radzivil.
 Pan Ondřej vstal.
 — Umíš brániti své přátele — řekl kníže — mám zkoušku, že i mne budeš brániti a že ode mne neustoupíš nikdy. Jenom že tě Bůh stvořil ze salytru a ne z masa; pečuj o to, abys neshořel. — Slyš: Stankieviče, Mírského i Oskierku chej Švédům do Biržů poslat, nechtě oba Skřetuské i Volodyjovskij jdou s nimi. Hlavy jim tam neutrhnu, a že čas válečný v klidu stráví — je lip...
 — Děkuji vaší knížecí milosti — otec svému! zvolal pan Ondřej.
 — Zvolal! řekl kníže. Setřil jsem tvou přísahu až příliš, teď ty setřij mou. Tomu starému šlechtici, zapomeně jsem, jak se jmenuje, tomu řvoucímu děblu, který sem se Skřetuskými přijel, přišel jsem smrti v duši. On první nazval mne zrádceem, on mne podezřival ze vzetí úplatku, on ostatní podnítil, bez jeho popudu nebylo by došlo k odporu. (Tu kníže přestl do stolu uderil). Spíše smrti, spíše konce světa bych se byl nadál, než aby mně, Radzivilovi, někdo do očí vykřiknouti směi: "zrádce." Do očí před lidmi. Nechtě takové smrti, není takových muk, ježž by bylo dost za takový zločin. Nepros mne za něho, neboť ty ta proba neměla úspěchu.
 Ale pan Ondřej nedal se odstráti, když si něco umínil. Jenom ve hněvu povolil a již nevybuchl. — Uchovil hetmana za ruku, počal jí líbat a tak srdečně prosil, jak jen dovedl.
 — Žádným provazem, ani řetězem nepřivázala by vaše knížecí milost srdce mé tak, jako tou milostí. Ale nechtě ji polovičně, nechtě ji z části, ale celou... Vaše knížecí milost, co ten šlechtic věra mluvil, to si mysli všichni. Já jsem sám také tak mysli, dokud mi vaše knížecí milost oči neotevřela. Ať mne ohen spálí, jestli jsem si to také nemysli. Člověk za to nemůže, je-li hloupý. A ten šlechtic byl ke všemu tak opilý, že vykřikl, co měl na srdci i na jazyku. Mysli jsem, že vystupuje na ochranu vlasti, a těžko někoho kárat za lásku k vlasti. Věděl, že jde o hrdlo, a proto vykřikl. Mně je hošteiný, ale panu Volodyjovskému je více než bratrem, přímo otecem. Jistě, že by Volodyjovskému ztráta Zágloby uvedla v zoufalství, a tomu nechej. Taková je už má povaha, že bych duši dal za to ho, komu přeju. Kdyby mne někdo ušetřil, ale přítel mi zabil, ať by ho děbel vzal za takovou lásku. Vaše knížecí milosti! Otče můj! dobrodině, prokažte mi tu milost, darujte mi toho šlechtice, a já vám daruji všecko krev svou třeba zitra, dnes, hned!
 Radzivil hřyzal si vousy.
 — Sliboval jsem mi věera v duchu smrt.
 — Co hetman a vojvoda vitezský sliboval, to velkokníže litevský, a dej Bože, v budoucnosti král polský, jako laskavý panovník rušiti může...
 Pan Ondřej mluvil upřímně a čtěl a mysli, ale kdyby byl neobratnějším dvořanem, nemohl monežjeho argumentu na obranu svých přátel nalézt. Pyšná tvář magnátova se rozjasnila přívětivě, jako by si liboval ve zvuku těch

Přestěhoval se

Dr. J.W. NOVÁK
 Český
zubní lékař
 Přestěhoval se do
Karbach Blk.
 15. a Douglas ulice
 č. 16, pokoje 206
 Rohová místnost na druhé podlaže
 nad Ryan Jewelry Co.
 Tel. v úřadovně: Douglas 5077.
 Nedělní hod.: od 10. do 12. hod. dopol.

Let me send you FREE PERFUME
 Write today for a testing bottle of
ED. PINAUD'S LILAC

The world's most famous perfume, every drop as sweet as the living blossom. For handkerchief, atomizer and bath. Fine after shaving. All the value is in the perfume — you don't pay extra for a fancy bottle. The quality is wonderful. The price only 75c (6 oz.). Send 4c for the little bottle — enough for 50 handkerchiefs.

PARFUMERIE ED. PINAUD
 Department M.
 ED. PINAUD BUILDING NEW YORK

F. DVORÁK, prodávavč vepřů. ART ROGERS, prod. dobytka.
 AL. POWELL, prodávavč ovcí.

Dvořák Commission Co.

POPORUCENÍ: Packers National Bank, South Omaha, Nebr.; Bank of Ashton, Ashton, Nebr.; Central National Bank, David City, Nebr.; Stock Yards National Bank, South Omaha, Nebr.

Telefonujte neb pište nám a dostanete bezodkladnou odpověď. — Tel. No. 607 — Res. Phones: So. 2118 — So. 3780.

Pište nám o tržní zprávu. Budeme si všíti zásluhy od Vás a ujišťujeme, že dobytka Vašemu dostane se naší osobní pozornosti. Rovněž na objednávku koupíme Vám dobytek ku výkrmu. 124

Jediná česká kommissionářská společnost.
 Room 216 Exchange Bldg., SOUTH OMAHA

Václav Kozák

vlastní mořeznický a uzenářský
 děrní závod
 2705 SO. 10. ST., OMAHA, NEBR.

Zásoby čerstvého masa, jakož i veliké výrobky uzenářské té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zjistěte, že podruhé přijdete zase. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 4733.

"Staré Spolehlivé"

Metz

Omažské oblíbené pivo

WM. J. SWOBODA, malo-obchodník, Tel. Doug. 222

MACH & MACH

— ZUBNÍ LÉKÁŘI —
 3. pos. Paxton Bl., 16. a Farnam ul.
 Tel. Doug. 1085. OMAHA, NEB.

Nejlépe zařízená zubní lékařská úřadovna ve středozápadě. Nejmodernější pomůcky. Práce první třídy. Ceny mírné

titulů, ježž ještě neměl. Po chvíli řekl:
 — Tak jsi mně udělal, že ti ničeho nemohu odepřít. Půjdu všichni do Biržů. Ať tam čini u Švédů pokání za své viny, a potom, až se stane, co jsi řekl, žádej pro ně nové milosti.
 — Jako že živ jsem, budu žádati, dej Bože, aby to bylo co nejdříve! odpověděl Kmitie.
 — Jdi nyní a doneš jim dobrou novinu.
 — Novina je dobrá pro mne, nikoli pro ně, neboť oni ji dojata vděčně nepřijmou, zvláště proto, že se nenadáli toho, co jim hořilo. Nepřijdu, vaše knížecí milosti, neboť vyhlíželo by to tak, jako bych se jim chtěl hned se svým zastáním chlubití.
 (Pokračování.)

DOBŘÁ KÁVA

pouze za 20 centů libra

Vserec této kávy zašle zdarma na požádání. — Objednávky vyplácujeme od 25 liber výše a ty samé rozvážíme na menší paklíky dle přání. Jest to nemalou výhodou pro krajany, zvláště v Nebrasce, objednat od nás, neboť dovozní ješ nepatrné a dodávka rychlá. O spolehlivosti našeho závodu se můžete přesvědčiti u ctné redakce tohoto listu. Veškeré dopisy adresujte:

OMAHA COFFEE MILL, 1904 SOUTH 13TH STREET OMAHA, NEBRASKA